

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

16 במרץ 2008

בראיון עיתונאי חושף פעיל מבצעי בכיר בחמא"ס בפני כתבת בריטית בעזה את הסיוע הצבאי שאיראן וסוריה מעניקות לחמא"ס. בראיון מפורטים האימונים, שמאות פעילי חמא"ס ברצועה עברו ועוברים באיראן ובסוריה, ומתוארת העברת ידע טכני איראני המסייע לחמא"ס בייצור רקטות ומטענים.

כללי

1. ב-9 במרץ 2008 התפרסם בעיתון הבריטי "סאנדיי טיימס" ראיון, שקיימה בעיר עזה הכתבת **Marie Colvin**, עם בכיר ב"גדודי עז אלדין אל קסאם", הזרוע המבצעית של החמא"ס. לבכיר המבצעי נלווה פעיל נוסף מזרוע פיתוח אמצעי הלחימה של החמא"ס, העוסק בייצור חומרי נפץ עבור רקטות ה"קסאם". הפעיל המבצעי הבכיר דיבר עם הכתבת *on the record*, אולם נמנע מלהזדהות בשמו (הגם שבכתבתה מופיע תיאור).

2. הבכיר המבצעי בחמא"ס תאר בפרוט רב את **אמוני פעילי החמא"ס המתבצעים באיראן ובסוריה**. זהו תיאור **ראשון מסוגו**, שכן החמא"ס נמנעת בעקביות מלהודות בפומבי באמוני פעיליה באיראן ובסוריה. זאת בשל רצונה שלא להביך את שתי המדינות הללו, הטוענות כי הסיוע שלהן לארגוני הטרור הינו מדיני, הסברתי ומוראלי¹.

3. הראיון ל"סנדיי טיימס" **הינו להערכתנו אוטנטי** והוא **משקף** את מאפייני הסיוע, שאיראן וסוריה מעניקות לחמא"ס **בתחום האימונים**. לזרוע הצבאית של החמא"ס, "גדודי עז אלדין אל קסאם", יש כיום ברצועת עזה ליבה איכותית של **כמה מאות פעילים**, שעברו באיראן ובסוריה הכשרות מתקדמות במגוון מקצועות צבאיים, כמתואר בכתבה. הסיוע האיראני מתבטא גם, כפי

¹ לא בכדי הודרו נציגי החמא"ס בטהראן, אבו אסאמה עבד אלמעטי, להכחיש את הידיעה שפורסמה ב"סאנדיי טיימס" ולטעון כי היא הופצה "במטרה להגביר את הלחצים על חמא"ס ואיראן ולהחריף את החרם עליהן" (סוכנות הידיעות האיראנית פארס, 9 במרץ, 2008).

שתיארו פעילי חמא"ס שהתראיינו, בהעברת ידע טכנולוגי לחמא"ס המשמש לייצור אמצעי לחימה ובכלל זה מטעני חבלה ורקטות.

4. **"משמרות המהפכה" האיראניים**, שהוזכרו בראיון, מופקדים ע"י המשטר האיראני על הגשת סיוע צבאי לארגוני טרור ולפעילי טרור, במזה"ת וברחבי העולם. כמכשיר עיקרי להעברת הסיוע לארגוני הטרור השונים משמש **"כוח קדס"** של "משמרות המהפכה", שפעילותו מתמקדת בזירה הפלסטינית, הלבנונית (סיוע לחזבאללה) והעיראקית².

הלוגו של "משמרות המהפכה"

5. **הסיוע האיראני לחמא"ס** מוצא ביטויו במגוון תחומים: **העברת סכומי כסף גדולים** לממשלת החמא"ס ברצועה ולתנועת החמא"ס; **העברת אמונים** במגוון מקצועות לחימה לפעילי חמא"ס באיראן; **הברחת אמצעי לחימה** לרצועת עזה ובכלל זה רקטות "גראד" 122 מ"מ ושוגרו לאחרונה לאשקלון; העברת **ידע טכני-מבצעי** המשמש לייצור ולשיפור אמצעי לחימה שבידי החמא"ס, כולל הגברת של הקטלניות של מטעני צד ושיפור איכות הרקטות הנורות לעבר ישראל. **כל זאת מנת לשפר את יכולות החמא"ס לבצע פעילות טרור נגד ישראל, לחזק את התשתית הצבאית הנבנית ע"י החמא"ס ברצועה ולשפר את סיכויי שרידותה בכל עימות עתידי עם ישראל.**

עיקרי הדברים של הבכיר המבצעי בחמא"ס ושל הפעיל הנוסף שנכח בראיון לכתבת ה"סנדאיי טיימס"

6. **להלן עיקרי הדברים של בכיר החמא"ס לכתבת ה"סאנדיי טיימס" בכל הנוגע לאמונים של פעילי החמא"ס באיראן:**

א. **מאות פעילי חמא"ס התאמנו ומתאמנים באיראן:** "משמרות המהפכה" האיראניים מאמנים בטהראן את פעילי חמא"ס מזה למעלה משנתיים, מאז שישראל נסוגה מרצועת עזה ב-2005 (קרי, מאז ההינתקות). עד כה התאמנו באיראן **150 פעילים**.

² פרוט ראה לקט מידע: ["כוח קדס של משמרות המהפכה האיראניים כמכשיר עיקרי ליישום מבצעי של תפיסת יצוא המהפכה מחוץ לגבולות איראן"](#) (30 במרץ 2007).

בעיתוי הנוכחי מתאמנים באיראן כ-150 פעילים נוספים, המשפרים באמצעות האמונים הללו את מיומנויות הלחימה שלהם. חלקם ישמשו בתפקידי לחימה וחלקם, שאינם כשרים ללחימה, יצורפו ל"יחידת המחקר" של החמא"ס.

ב. **נתיב ההגעה לאיראן**: פעילי החמא"ס יוצאים מרצועת עזה למצרים, משם טסים לסוריה, ומשם לטהראן. בכניסה וביציאה מטהראן הם מורשים שלא להחתיים [את דרכוניהם] מסיבות ביטחון³.

ג. **משך האמונים ומקומם**: פעילי החמא"ס התאמנו במשך תקופות **שנעו בין 45 ימים לבין 6 חודשים**. האמונים מתקיימים בבסיס צבאי סגור, בתנאים קשים, בהשגחת "משמרות המהפכה" הפעילים מורשים לצאת לחופשה רק פעם בשבוע, וגם אז בקבוצה ובליויי אנשי ביטחון איראניים.

ד. **נושאי האימון**: פעילי החמא"ס עוברים באיראן אימונים **בטקטיקות של לחימת שטח ובהפעלת אמצעי לחימה**, הפעילים שבים לרצועת עזה עם מיומנויות שרכשו בתחומי הטכנולוגיה המתקדמת, ירי רקטות, הפעלת מטענים, צליפה וטקטיקות נוספות, **הדומות לאלו שבהם השתמש חזבאללה**.

ה. **עד כה נשלחו לאיראן 7 מחזורים של פעילי חמא"ס**. הפעילים המצטיינים מכל מחזור, נשארים באיראן לתקופה ממושכת יותר, עוברים קורסים מתקדמים, ושבים לרצועת עזה על מנת לשמש **כמדריכים**.

ו. **אמונים בסוריה**: פעילי חמא"ס מהרצועה נשלחים גם **לסוריה**, לאמונים בסיסיים. עד כה התאמנו בסוריה **600 פעילי חמא"ס** ע"י מדריכים, שלמדו את טכניקות הלחימה שלהם באיראן. **62 פעילים מתאמנים בסוריה כעת**.

ז. **חזבאללה כמקור השראה לחמא"ס**: הזרוע הצבאית של החמא"ס, המונה כ-15,000 לוחמים, רואה **בחזבאללה** ובניסיון שרכשה בלבנון בלחימה נגד ישראל **מקור השראה ומודל לחיקוי**.

3. המרואיינים הזכירו בראיון גם את נושא **הידע הטכנולוגי** שאיראן מעבירה לחמא"ס, שלו מתייחסת החמא"ס **חשיבות רבה**, על רקע ההצלחה שנחלה חזבאללה בלחימה נגד ישראל בשנת 2006 (מלחמת לבנון השנייה). הטכנולוגיות האיראניות לימדו את החמא"ס כיצד לפתח מטענים ורקטות מחומרי גלם פשוטים הנמצאים ברצועה. הפעיל הבכיר ציין כי בסיוע הטכנולוגיות האיראניות **פיתחה החמא"ס את ה"שואז 4"**, שהינו **מטען צד מדור חדש**. פעיל זרוע הפיתוח, שנלווה לפעיל המבצעי הבכיר, ציין כי "כל מה שהם [האיראנים] חושבים שיכול להיות שימושי [עבורנו], הבחורים שלנו [הנמצאים] שם, שולחים לנו את זה מייד **בדואר האלקטרוני**"⁴.

³ תופעה זאת אפיינה בעבר גם את פעילי חזבאללה שיצאו לאמונים באיראן. כך למשל, **חסיין עלי סלימאן**, מחבל בחזבאללה שנלקח בשבי במלחמת לבנון השנייה, סיפר בחקירתו כי עבר אימונים באיראן יחד עם קבוצה של 40-50 אנשי חזבאללה מלבנון. הוא ציין כי אנשי הקבוצה נמנעו מהחתמת דרכוניהם בסוריה או באיראן על מנת לנסות ולהסתיר יציאתם לאימונים באיראן.

⁴ במקור: "Anything they think will be useful, our guys there e-mail it to us right away"

מטעני צד צורתיים מתוצרת עצמית של החמא"ס בשם "שואז" (להבה בערבית). המטענים נחשפו לראשונה ע"י צה"ל ב-12 בספטמבר 2006 בקרבת הציר הראשי ברצועת עזה. מטענים אלו הינם בעלי כושר חדירה גבוה יותר מהמוכר במטענים שבשימוש ארגוני הטרור הפלסטינים (כושר חדירה המוערך ביותר מ-200 מ"מ פלדה). הדבר נובע משיפור באיכות המטענים ומשימוש בחומרי נפץ אנרגטיים יותר על בסיס ידע טכנולוגי שהועבר ע"י איראן. החמא"ס משפר את איכות המטענים הללו ופיתח דגמים מתקדמים שלהם ובתוכם "שואז 4" שהוזכר בראיון.

שימוש שנעשה באמצעי לחימה איראניים בתקופה האחרונה ע"י ארגוני הטרור ברצועה

8. הסיוע האיראני לחמא"ס ולארגוני הטרור פלסטינים נוספים, כפי שמתואר בראיון, מאפשר להם לשפר יכולותיהם הצבאיות ע"י **הצטיידות באמצעי לחימה תקינים** (המוברחים לרצועה) וע"י **שיפור האיכות של אמצעי הלחימה מתוצרת עצמית**. ביטוי לכך ניתן למצוא בשימוש שעשו ארגוני הטרור ברצועה לאחרונה ברקטות ובאמצעי לחימה ארטילריים **מתוצרת איראן**⁵:

א. **רקטות הגראד 122 מ"מ, שנורו על אשקלון, בסבב ההסלמה שהחל בסוף פברואר יוצרו באיראן**. מבדיקת הממצאים של שרידי הרקטות בשטח עולה כי המדובר ברקטת גראד שהמנוע שלה מורכב מארבעה חלקים. רקטות בעלות מנוע מסוג זה, שונות מאלה שנורו מרצועת עזה בעבר, **מיוצרות באיראן**⁶. הן הוברחו לרצועת עזה עבור חמא"ס, ע"י סוריה ואיראן, במהלך אירועי הפלת גדר הגבול בין הרצועה למצרים. (יזכר כי רקטות "גראד" 122 מ"מ, מדגמים שונים תוצרת רוסיה וסין, סופקו ע"י איראן וסוריה גם לחזבאללה בלבנון. מרבית הרקטות שנורו ע"י חזבאללה לעבר ריכוזי אוכלוסיה במלחמת לבנון השנייה היו 122 מ"מ מסוגים שונים).

⁵ בסבב ההסלמה האחרון (28 בפברואר - 3 במרץ 2008) אותרו 22 נפילות רקטות "גראד" על אשקלון. עד אז נורו מעת לעת רקטות "גראד" בודדות לעבר אשקלון.

⁶ גם מדינות אחרות - רוסיה, סין, בולגריה מייצרות רקטות גראד.

במרכז הצילום: רקטה "גרד" שנורתה ב- 28 בדצמבר 2007 ניצבת במחסן משטרת ישראל בשדרות, על רקע רקטות "קסאם" המונחים במדפים.

ב. ירי פצצות מרגמה 120 מ"מ תקניות מתוצרת איראן כל ישובים ומוצבים בגבול הרצועה:

(1) ב-24 בפברואר ירו ארגוני הטרור פצצת מרגמה (פצמ"ר) 120 מ"מ תקנית מרצועת עזה, אשר פגעה סמוך לקיבוץ סעד. מניתוח השרידים עולה כי מדובר בפצצת מרגמה ככל הנראה מתוצרת איראן (העתקה של פצצת מרגמה של תע"ש משנות השבעים). הפצצה מצוידת במנוע עזר רקטי המגדיל את הטווח שלה משישה לעשרה ק"מ.

פצצת מרגמה 120 מ"מ עם מנוע עזר רקטי מתוצרת איראן.

(2) ב-29 בפברואר נפלה פצצת מרגמה נוספת ליד מוצב "סופה" של צה"ל (בדרום הרצועה). מניתוח שרידי הפצצה התברר כי מדובר בפצצת מרגמה 120 מ"מ נפיץ תקני, מתוצרת איראן משנת ייצור 2006. לראש הקרבי של הפצצה הזאת רמת קטלניות גבוהה יותר מהראש של רקטה מאולתרת באותו המשקל.

פצמ"ר 120 מ"מ נפיץ איראני

שרידי הפצמ"ר שנורה מעזה

חלק מזנב הפצמ"ר שנורה מעזה

זנב פצמ"ר 120 מ"מ ממלחמת לבנון השנייה